

 SØRLANDET SYKEHUS				Medisinsk serviceklinikk				Generelt dokument			
HMS-Håndbok-Daglig HMS-arbeid								Avdeling for patologi, SSK		Side 1 av 8	
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.4.2-1				Godkjent dato: 30.04.2025		Gyldig til: 30.04.2026		Dato endret: 30.04.2025		Revisjon: 19.00	

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Arbeidsmiljø/HMS-håndbok

DISTRIBUSJONSliste: EK

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Oppdatert kontaktperson for Kvalitetsportalen, lagt til link REACH-forskriften og Medisinsk utstyr

Innledning

HMS-håndbok for daglig HMS arbeid er et samledokument med oversikt over aktuelle tema og dokumenter som er gjeldende for HMS-arbeidet. Her finnes lenker til relevante lover og forskrifter og til interne retningslinjer, prosedyrer og skjema som er nødvendige i det daglige HMS-arbeidet. I tillegg er det beskrevet hvem som er kontaktperson for området i SSHF. Dokumentet skal tilsvarende ha en person som har det lokale ansvaret.

Innhold

Systematisk HMS-arbeid	2
HMS-opplæring.....	2
Vernerunder.....	2
Arbeidsmiljø	2
Endring, omstilling og nedbemanning	2
Inkluderende arbeidsliv (IA)	3
Psykososialt arbeidsmiljø (menneske og organisasjon)	3
Rusforebyggende arbeid.....	3
Verneutstyr	4
Fysisk arbeidsmiljø	4
Strålevern	4
Kjemiske stoffer	4
Ergonomisk kartlegging og tilrettelegging.....	5
Yrkesskade og arbeidsrelatert sykdom.....	5
Helseovervåkning av eksponerte arbeidstakere	5
Byggeaktiviteter/innkjøp	5
Beredskap.....	6
Sikkerhet	6
Brann/eksplosjon	6
Elektriske anlegg	6
Maskiner og utstyr, transportmidler	6
Medisinskteknisk utstyr (MTU)	7
Sikkerhet (security)	7
Data-/informasjonssikkerhet	7
Utslipp og forurensning til vann, grunn, luft, og støy	7
Avfall og gjenvinning.....	7
Smittevern	7
Smittevern	7
Biologisk helsefare	8

DokumentID:D24757

Utarbeidet av: Kvalitetskoordinator Britt Bringaker	Fagansvarlig: Avd. leder Hilde Bjørnestøl Hansen	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Verifisert av: 30.04.2025 - Linda Kvelland Skaara
---	--	--	---

 SØRLANDET SYKEHUS		HMS-Håndbok-Daglig HMS-arbeidAvdeling for patologi, SSK				Side: 2 Av: 8
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.4.2-1	Utarbeidet av: Kvalitetskoordinator Britt Bringaker	Fagansvarlig: Avd. leder Hilde Bjørnestøl Hansen	Godkjent dato: 30.04.2025	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Revisjon: 19.00	

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Arbeidsmiljø/HMS-håndbok

HMS-OMRÅDE / AKTIVITETER	Ansvar avdeling / seksjon / post	Kontaktpersoner SSHF	SSHF prosedyre	Skjema	Lov / forskrift
Systematisk HMS-arbeid					
HMS-opplæring					
Sørge for at verneombud og leder har mottatt grunnopplæring i arbeidsmiljø av minst 40-timers varighet	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Olav Aagesen Trond Seland			FOR.84.3
Sørge for at ansatte har fått opplæring i forhold til spesifikk arbeidsmiljø- og helserisiko de kan bli eksponert for, og opplæring i bruk av verneutstyr	Kim-Andreas Ulstad Hilde Bjørnestøl Hansen	Se aktuelt HMS-område			1.1.4.1
Sørge for at ansatte har fått opplæring i EK og Kvalitetsportalen (hendelseregistreringssystem)	Linda Kvelland Skåra	Som. SSA: Per Kristoffersen KPH: Kjersti Sandsdalen Som. SSK: Lillian Solberg Med.serviceklinikk: Lene Uleberg Nerhus Teknologi og e-Helse: Ole Petter Bergmann Administrasjonen: Kåre Smith Heggland	1.7-2		1.1.4.1
Vernerunder					
Gjennomføre vernerunde (januar-april) og gjennomføre tiltak for å utbedre mangler/avvik	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Olav Aagesen <i>Vernetjenesten</i> Martin Slaughter Kjelsaas Jarle Christiansen Elin Ellila Osen	1.6.4.13-22	1.6.4.8-8	FOR.1127
Dokumentere tiltak etter vernerunde i elektronisk HMS- handlingsplan	Hilde Bjørnestøl Hansen	Trond Seland	1.6.4.13-22		FOR.1127
Arbeidsmiljø					
Endring, omstilling og nedbemanning					
Sørge for at endrings- og omstillingsprosesser skjer i samsvar med de retningslinjer og verdier som er utarbeidet	Hilde Bjørnestøl Hansen	Kirsten Gundersen	1.6.3.-4		Diverse lov- og avtale-verk

 SØRLANDET SYKEHUS		HMS-Håndbok-Daglig HMS-arbeidAvdeling for patologi, SSK			Side: 3 Av: 8
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.4.2-1	Utarbeidet av: Kvalitetskoordinator Britt Bringaker	Fagansvarlig: Avd. leder Hilde Bjørnestøl Hansen	Godkjent dato: 30.04.2025	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Revisjon: 19.00

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Arbeidsmiljø/HMS-håndbok

HMS-OMRÅDE / AKTIVITETER	Ansvar avdeling / seksjon / post	Kontaktpersoner SSHF	SSHF prosedyre	Skjema	Lov / forskrift
Utrede arbeidsmiljøkonsekvenser ved endringer/omstillinger før disse blir besluttet	Hilde Bjørnestøl Hansen	Kirsten Gundersen		1.6.4.8-12	1.1.4.1
Inkluderende arbeidsliv (IA)					
Ha oversikt over muligheter for tilrettelagt arbeid i enheten	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Liv Fredriksen Frank Hansen Trond Seland	1.6.4.2-1		
Legge til rette for alternativt arbeid for gravide arbeidstakere.	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad		1.6.4.2-1	1.6.4.8-4	2.84
Oppfølging av/tilrettelegging for arbeidstakere med redusert arbeidsevne ihht prosedyre	Hilde Bjørnestøl Hansen		1.6.4.2-1		1.1.5.6
Psykososialt arbeidsmiljø (menneske og organisasjon)					
Sørge for ivaretagelse av det psykososiale arbeidsmiljøet	Hilde Bjørnestøl Hansen	Bedriftshelsetjenesten			1.1.5.3
ForBedring • Informere om undersøkelsen • Planlegge og gjennomføre - Kartlegging - Presentasjon av resultater - Oppfølgingsarbeid - Elektronisk HMS-handlingsplan	Hilde Bjørnestøl Hansen	Trond Seland Marianne Hammersmark Per Gunnar Waldal	1.6.4.3-1		
Forbedring: Involvere alle ansatte i forbedringsarbeidet etter undersøkelsen	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Hansen Kirsten Gundersen Elin Margrethe Fjeldbraaten Tore Staaby	1.6.4.3-1	1.6.4.8-5	
Konflikter: Legge til rette for forebygging og behandling av konflikter	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Hansen Elin Margrethe Fjeldbraaten	1.6.4.3-2		1.1.5.1
Kartlegging og risikovurdering av vold og trusler på arbeidsplassen	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Hansen	1.6.4.3-3		
Oppfølging av personalet etter alvorlige og traumatiske hendelser	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Hansen	1.6.4.3-4		
Rusforebyggende arbeid					
Gjøre kjent ruspolicy og rusreglement	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Hansen	1.6.4.4-1		§ 8. Pliktmessig

 SØRLANDET SYKEHUS		HMS-Håndbok-Daglig HMS-arbeidAvdeling for patologi, SSK				Side: 4 Av: 8
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.4.2-1	Utarbeidet av: Kvalitetskoordinator Britt Bringaker	Fagansvarlig: Avd. leder Hilde Bjørnestøl Hansen	Godkjent dato: 30.04.2025	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Revisjon: 19.00	

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Arbeidsmiljø/HMS-håndbok

HMS-OMRÅDE / AKTIVITETER	Ansvar avdeling / seksjon / post	Kontaktpersoner SSHF	SSHF prosedyre	Skjema	Lov / forskrift
Oppfølging av ansatte med rusmiddelmisbruk	Hilde Bjørnestøl Hansen	Elin M. Fjellbraaten			avhold
Håndtering og kontroll av medikamenter	Hilde Bjørnestøl Hansen		1.6.4.4-2		§ 8. Pliktmessig avhold
Verneutstyr					
Vurdere behov for verneutstyr	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Olav Aagesen			2.84.4
Kontrollere at verneutstyr virker og blir brukt	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Frank Olav Aagesen			2.84.4
Fysisk arbeidsmiljø					
Støy, vibrasjoner	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Olav Aagesen			2.60
Inneklima	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Olav Aagesen			1.1.5.4
Sørge for at lysforhold er tilfredsstillende	Hilde Bjørnestøl Hansen	Rune Holte			1.1.5.4
Strålevern					
Ha oversikt over ansatte som jobber med eller rundt strålekilder, og sørge for at disse har dokumentert opplæring	Ikke aktuelt	Steinar Tveiten	1.6.4.5-24 1.6.4.5-8		FOR.1380
Sørge for årlig internopplæring innen strålevern og strålebruk for ansatte som jobber med eller rundt strålekilder	Ikke aktuelt	Steinar Tveiten	1.6.4.5-24 1.6.4.5-8		FOR.1380
Sørge for at arbeidsplasser med strålekilder er klassifisert og merket	Ikke aktuelt	Steinar Tveiten	1.6.4.5-6 1.6.4.5-7		FOR.1380
Sørge for tilrettelegging av arbeidet for gravide arbeidstakere	Ikke aktuelt	Liv Fredriksen Frank Hansen Trond Seland	1.6.4.5-2 1.6.4.2-1	1.6.4.8-4	FOR.768
Sørge for at verneutstyr virker og blir brukt	Ikke aktuelt	Steinar Tveiten	1.6.4.5-10		FOR.1380
Sørge for persondosimetri for eksponerte arbeidstakere	Ikke aktuelt	Steinar Tveiten	1.6.4.5-3		FOR.1380
Melde stråleeksponert personell til sentral strålevernskoordinator	Ikke aktuelt	Steinar Tveiten	1.6.4.6-1		FOR.1380
Sørge for tilfredsstillende bygningsmessig skjerming	Ikke aktuelt	Steinar Tveiten	1.6.4.5-9		FOR.1380
Kjemiske stoffer					
Risikovurdere kjemiske stoffer	Hege Wiksén	Frank Olav Aagesen	1.6.4.1-1		REACH-forskriften
Kartlegge, registrere og vedlikeholde kjemiske stoffer i elektronisk stoffkartotek	Hege Wiksén	Frank Olav Aagesen	1.6.4.1-1	EcoOnline	REACH-forskriften

 SØRLANDET SYKEHUS		HMS-Håndbok-Daglig HMS-arbeidAvdeling for patologi, SSK				Side: 5 Av: 8
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.4.2-1	Utarbeidet av: Kvalitetskoordinator Britt Bringaker	Fagansvarlig: Avd. leder Hilde Bjørnestøl Hansen	Godkjent dato: 30.04.2025	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Revisjon: 19.00	

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Arbeidsmiljø/HMS-håndbok

HMS-OMRÅDE / AKTIVITETER	Ansvar avdeling / seksjon / post	Kontaktpersoner SSHF	SSHF prosedyre	Skjema	Lov / forskrift
Risikovurdere arbeid som involverer bruk av kjemiske stoffer, og vurdere substitusjon	Hege Wiksén	Frank Olav Aagesen	I.6.4.1-1		REACH-forskriften
Ergonomisk kartlegging og tilrettelegging					
Kartlegge og risikovurdere ergonomiske forhold	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Rune Holte			Arbeidsmiljøloven
Vurdere tiltak for å fremme fysisk aktivitet for arbeidstakere med stillesittende arbeid	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Rune Holte			
Arbeidsplassen innredes og utformes på en slik måte at uheldige fysiske belastninger for arbeidstakerne unngås	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Rune Holte			
Dataarbeidsplasser er innrettet iht forskrift	Hilde Bjørnestøl Hansen	Rune Holte			
Informere medarbeidere om interne retningslinjer for databriller	Hilde Bjørnestøl Hansen	Rune Holte	I.6.4.1-1	I.6.4.1-1	
System for intern opplæring i forflytningsteknikk	Hilde Bjørnestøl Hansen	Rune Holte	I.6.4.1-3	I.6.4.8-18	
Foreta ergonomiske vurderinger av inventar og utstyr før innkjøp	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Rune Holte			
Yrresskade og arbeidsrelatert sykdom					
Melde sykdom og skade som kan skyldes forhold på arbeidsplassen	Hilde Bjørnestøl Hansen	Bedriftshelse-tjenesten v/HMS-rådgiver	I.1.3.4-1	Kvalitetsportalen	1.1.6.2
Følge opp, risikovurdere og fjerne skadefremkallende faktorer	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Frank Olav Aagesen			1.1.4.1
Registrering og oppfølging etter skader som følge av vold og/eller trusler	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Frank Hansen		(Kvalitets portalen)	1.1.6
Helseovervåkning av eksponerte arbeidstakere					
Risikovurdere og ha oversikt over ansatte som er eksponert for helseskadelige forhold	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Hansen	I.6.4.6-1		1.1.4.1
Melde inn ansatte til BHT for registrering og evt. helseoppfølging Legge til rette for helseoppfølging dersom det er aktuelt	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Hansen		I.6.4.8-15	1.1.4.1
Byggeaktiviteter/innkjøp					

 SØRLANDET SYKEHUS		HMS-Håndbok-Daglig HMS-arbeidAvdeling for patologi, SSK				Side: 6 Av: 8
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.4.2-1	Utarbeidet av: Kvalitetskoordinator Britt Bringaker	Fagansvarlig: Avd. leder Hilde Bjørnestøl Hansen	Godkjent dato: 30.04.2025	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Revisjon: 19.00	

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Arbeidsmiljø/HMS-håndbok

HMS-OMRÅDE / AKTIVITETER	Ansvar avdeling / seksjon / post	Kontaktpersoner SSHF	SSHF prosedyre	Skjema	Lov / forskrift
Sikre medvirkning fra verneombudet og Arbeidsmiljøutvalget ved planlegging	Hilde Bjørnestøl Hansen	Frank Olav Aagesen Vernetjenesten: Martin Slaughter Kjelsaas Jarle Christiansen Elin Ellila Osen			1.1.7.2 1.1.8.2
Beredskap					
Innhente spisskompetanse ved behov for konsekvensvurderinger	Hilde Bjørnestøl Hansen	Se aktuelt HMS-område			2.8
Oppdaterte beredskapsplaner og varslingslister	Ikke aktuelt	Martin Hauge	Beredskap		2.8
Beredskapsplaner og varslingslister er riktig plassert i EK	Ikke aktuelt				2.8
Beredskapsplaner og varslingslister er kjent av personalet	Ikke aktuelt				2.8
Sikkerhet					
Brann/eksplosjon					
Lokal branninstruks er utarbeidet	Hilde Bjørnestøl Hansen	Øyvind Grimestad			Brann- og eksplosjonsvernloven
Frie og ryddige rømningsveier	Hilde Bjørnestøl Hansen	Øyvind Grimestad			
Årlig brannopplæring for alle ansatte	Hilde Bjørnestøl Hansen	Øyvind Grimestad			
Elektriske anlegg					
Elektriske anlegg og utstyr	Hilde Bjørnestøl Hansen	Espen Brødholt			El-tilsynsloven
Maskiner og utstyr, transportmidler					
Sørge for at bruksanvisninger er forståelige og på norsk	Ikke aktuelt	Øystein Tharaldsen			Forskrift om utførelse av arbeid
Sørge for at det er gitt skikkelig opplæring i bruk	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Øystein Tharaldsen			
Foreta nødvendig risikovurdering før innkjøp	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Øystein Tharaldsen			

 SØRLANDET SYKEHUS		HMS-Håndbok-Daglig HMS-arbeidAvdeling for patologi, SSK			Side: 7 Av: 8
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.4.2-1	Utarbeidet av: Kvalitetskoordinator Britt Bringaker	Fagansvarlig: Avd. leder Hilde Bjørnestøl Hansen	Godkjent dato: 30.04.2025	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Revisjon: 19.00

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Arbeidsmiljø/HMS-håndbok

HMS-OMRÅDE / AKTIVITETER	Ansvar avdeling / seksjon / post	Kontaktpersoner SSHF	SSHF prosedyre	Skjema	Lov / forskrift
Medisinskteknisk utstyr (MTU)					
Følge interne rutiner for: - Anskaffelse - Opplæring/sertifisering - Bruk - Reparasjon og vedlikehold - Kassasjon	Hilde Bjørnestøl Hansen Kim-Andreas Ulstad	Ole Petter Bergmann	I.6.10.4-1 I.6.10.2-84 I.6.10.2-86 Røntgen-utstyr: I.6.6.2.7-3		Lov om medisinsk utstyr
Sikkerhet (security)					
Sikring av verdier mot tyveri	Hilde Bjørnestøl Hansen	Øyvind Grimestad	I.6.4.10-1		
Adgangskontroll	Hilde Bjørnestøl Hansen	Øyvind Grimestad	I.6.4.10-1		
Håndtering av straffbare forhold	Hilde Bjørnestøl Hansen	Øyvind Grimestad	I.6.4.10-2		
Data-/informasjonssikkerhet					
Retningslinjer for datasikkerhet er kjent og overholdes	Hilde Bjørnestøl Hansen	Even Krogstad	I.6.10.6.1.2-1 I.7.IT.2 IKT-sikkerhet		FOR.1265
Utslipp og forurensning til vann, grunn, luft, og støy					
Kartlegge evt. utslipp, og kontakte driftsenheten ved behov for bistand	Hilde Bjørnestøl Hansen	Knut-Kristian Aas Bjørnstad			Forurl.
Avfall og gjenvinning					
Sikre at interne sorteringsordninger fungerer tilfredsstillende	Hilde Bjørnestøl Hansen	Torkil Trygstad	I.6.2.6.2.1.8-1		
Sikre at farlig avfall blir håndtert tilfredsstillende	Hilde Bjørnestøl Hansen	Torkil Trygstad	I.6.2.6.2.1.8-1		Forurl.
Smittevern					
Smittevern					
Infeksjonskontroll	Hilde Bjørnestøl Hansen	Smittevernenheten			
Informere alle ansatte om tilbud om vaksiner	Hilde Bjørnestøl Hansen	Vest-Agder: Berit Kimestad Aust-Agder: Janne Johansen	I.6.2.6.2.1.9-4		2.80.6
Kontrollere at alt personell er utsjekket mht MRSA/tbc	Hilde Bjørnestøl Hansen	Vest-Agder: Berit Kimestad Aust-Agder: Janne Johansen	I.6.2.6.2.5-1	I.6.2.6.2.1.9-5	FOR.700 FOR.205
Sørge for at alle ansatte gjennomgår "sjekkliste for hygiene og smittevern" ved ansettelser og hvert annet år	Hilde Bjørnestøl Hansen	Astrid Norevik Campbell		I.5.9-11	hlsp

 SØRLANDET SYKEHUS		HMS-Håndbok-Daglig HMS-arbeidAvdeling for patologi, SSK			Side: 8 Av: 8
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.4.2-1	Utarbeidet av: Kvalitetskoordinator Britt Bringaker	Fagansvarlig: Avd. leder Hilde Bjørnestøl Hansen	Godkjent dato: 30.04.2025	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Revisjon: 19.00

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Arbeidsmiljø/HMS-håndbok

HMS-OMRÅDE / AKTIVITETER	Ansvar avdeling / seksjon / post	Kontaktpersoner SSHF	SSHF prosedyre	Skjema	Lov / forskrift
Biologisk helsefare					
Kartlegge, risikovurdere og ha oversikt over vernetiltak i forhold til biologisk helsefare	Hilde Bjørnestøl Hansen	Astrid Norevik Campbell			FOR.1322
Melde stikkskader/blodsøl	Hilde Bjørnestøl Hansen	Vest-Agder: Berit Kimestad Aust-Agder: Janne Johansen	1.1.3.4-1 1.6.2.6.2.1.9-1	1.6.2.6.2.1.9-2 +Kvalitets portalen	FOR.1322 1.1
Sørge for oppfølging og registrering av arbeidstakere som eksponeres for biologiske faktorer i smitterisikogruppe 3 og 4	Hilde Bjørnestøl Hansen	Astrid Norevik Campbell Frank Hansen	1.6.4.6-1	1.6.4.8-15	FOR.1322

Kryssreferanser:

Eksterne referanser: